

Procedury postępowania w szczególnych przypadkach szkolnych

w Zespole Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Czeladzi

I. Postępowanie w przypadku zachowania uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (wulgarnie zachowanie ucznia w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacery po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela)

1. Upomnienie słowne.
2. Próba uspokojenia sytuacji w klasie.
3. Powiadomienie wychowawcy klasy (nagana wychowawcy).
4. W każdym przypadku powiadomienie rodziców (prawnych opiekunów oraz ewentualnie kuratora sądowego).
5. W przypadku braku reakcji na interwencję nauczyciela i wychowawcy – powiadomienie dyrektora szkoły.
6. Konsekwencje: zgodnie ze Statutem szkoły (nagana dyrekcji, przeniesienie do innego oddziału, karne przeniesienie do innej szkoły).
7. Obniżenie punktacji z zachowania.
8. Systematyczne spotkania z pedagogiem szkolnym.
9. Z zaistniałego wydarzenia sporządza się notatkę służbową.

II. Postępowanie w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły (obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, przyczepianie karteczek, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły).

1. Powiadomienie wychowawcy, dyrekcji, rodziców i ewentualnie kuratora sądowego.
2. W każdym przypadku powiadomienie policji i sądu rodzinnego.
3. Natychmiastowe obniżenie punktacji z zachowania.
4. Nagana dyrektora szkoły
5. Z zaistniałego wydarzenia sporządza się notatkę służbową.

III. Postępowanie w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego i cudzej własności.

1. Interwencja świadka zdarzenia – powstrzymanie sprawców.
2. W przypadku braku ustalenia sprawcy / sprawców rozmowa ze wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia, podjęcie czynności mających na celu ustalenie sprawcy/ sprawców.
3. Wezwanie rodziców.

4. W przypadku dużej szkody obligatoryjne wezwanie policji.

5. Obniżenie punktacji zachowania.

6. Z zaistniałego wydarzenia sporządza się notatkę służbową.

IV. Procedury powiadamiania rodziców lub prawnych opiekunów ucznia o trudnych sytuacjach wychowawczych.

1. Wychowawca oddziału powiadamia telefonicznie, osobiście lub pisemnie rodziców lub prawnych opiekunów o trudnych sytuacjach wychowawczych, korzystając z danych osobowych zapisanych w dzienniku lekcyjnym.

2. Wychowawca sporządza notatkę służbową z powiadomienia rodziców w dzienniku lekcyjnym oddziału w rubryce „Kontakty wychowawców z rodzicami”.

3. W przypadku nieobecności wychowawcy należy zachować obowiązującą w szkole drogę służbową (wychowawca, pedagog, dyrekcja).

V. Procedury postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów.

1. Zdecydowanie i stanowczo, nie wdając się w dyskusje, całkowite przerwanie negatywnych zachowań sprawcy wobec ofiary.

2. Rozdzielenie stron.

3. Ustalenie granic – niedopuszczenie do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej.

4. Wezwanie wychowawcy lub pedagoga (ocena zagrożenia i podjęcie decyzji o interwencji – powiadomienie dyrekcji, rodziców i/lub opiekunów).

5. Próba mediacji między stronami konfliktu – w sytuacji wyjątkowo trudnej mediatora przejmuje pedagog lub psycholog szkolny.

6. Obniżenie punktacji z zachowania.

7. Z zaistniałego wydarzenia sporządza się notatkę służbową.

VI. Postępowanie w sytuacji posiadania przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły.

1. Nakłonienie ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu (jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu zabronionego, należy go poinformować, że ma taki obowiązek).

2. W przypadku dalszej odmowy uczeń ponosi konsekwencje za złamanie regulaminu szkolnego.

3. W przypadku gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia, trzeba natychmiast powiadomić dyrekcję szkoły, która zawiadamia policję.

4. W każdym przypadku – powiadomienie rodziców, wychowawców i dyrekcji szkoły, a także kuratora sądowego (jeżeli uczeń jest pod jego opieką).

5. Obniżenie punktacji z zachowania.

VII. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia naruszenia godności nauczyciela lub innego pracownika szkoły przez ucznia

Definicja:

Za naruszenie godności osobistej nauczyciela lub pracownika niepedagogicznej szkoły uznaje się:

A. Lekceważące i obraźliwe zachowanie wobec nauczyciela lub pracownika szkoły wyrażone w słowach lub gestach,

B. Prowokacje pod adresem nauczyciela lub pracownika szkoły wyrażone w słowach lub gestach,

C. Nagrywanie lub fotografowanie nauczyciela lub pracownika szkoły bez ich wiedzy i zgody,

D. Naruszenie ich prywatności i własności prywatnej,

E. Użycie wobec nich przemocy fizycznej i psychicznej,

F. Pomówienia i oszczerstwa wobec nauczyciela lub pracownika szkoły,

G. Naruszenie ich nietykalności osobistej.

Procedura:

1. W przypadku, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że uczeń naruszył godność nauczyciela lub innego pracownika szkoły, nauczyciel lub pracownik niepedagogiczny szkoły, który powziął takie podejrzenie, ma obowiązek zgłoszenia powyższego faktu do dyrektora szkoły, a w przypadku jego nieobecności – do wicedyrektora lub pedagoga szkolnego.

2. W obecności dyrektora /wicedyrektora, pedagoga/ uczeń odbywa z nimi rozmowę wstępną i – jeżeli zachodzi podejrzenie, że działał pod wpływem jakichkolwiek środków psychoaktywnych bądź alkoholu – poddawany jest wstępnemu badaniu przez uprawnione osoby alkosensorem i narkotesterem na obecność alkoholu w wydychanym powietrzu i narkotyków w moczu, przez osoby uprawnione.

3. Jeżeli badanie potwierdzi powzięte przypuszczenie, wzywani są rodzice lub prawni opiekunowie ucznia i dalsza procedura zostaje wdrożona wg ustalonego biegu postępowania.

4. Jeżeli uczeń nie działał pod wpływem środków wymienionych w punkcie 2, procedura przebiega następująco:

A. Jeżeli zdarzenie ma miejsce po raz pierwszy w przypadku tego ucznia, a zdarzenie dotyczy lekceważącego i obraźliwego zachowania wobec pracowników szkoły lub prowokacji pod ich adresem wyrażone w słowach lub gestach:

- Wychowawca niezwłocznie powiadamia telefonicznie rodziców ucznia o zaistniałej sytuacji.

- Ze zdarzenia sporządzona zostaje notatka służbowa
- Uczeń otrzymuje naganę wychowawcy klasy na piśmie za rażące naruszenie regulaminu szkoły i statutu.
- Rodzice/prawni opiekunowie i uczeń podpisują ze szkołą kontrakt indywidualny, zawierający dalsze zasady współpracy stron.
- Jeżeli uczeń ma kuratora sądowego, zostaje on także poinformowany o zaistniałych okolicznościach.

B. Jeżeli zdarzenie ma miejsce po raz kolejny w przypadku tego ucznia:

- Wychowawca niezwłocznie powiadamia telefonicznie rodziców ucznia o zaistniałej sytuacji.
- Ze zdarzenia zostaje sporządzona notatka służbowa
- Uczeń otrzymuje naganę dyrektora szkoły na piśmie za rażące naruszenie regulaminu szkoły i statutu.
- Uczeń ma obniżoną ocenę z zachowania co najmniej o jeden próg.
- Rodzice/prawni opiekunowie i uczeń podpisują ze szkołą kontrakt indywidualny, zawierający dalsze zasady współpracy stron.
- Sporządzona zostaje notatka służbowa z czynności szkoły, podpisana także przez rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
- Szkoła kieruje pismo do sądu rodzinnego z prośbą o zbadanie sprawy i podjęcie dalszego postępowania.
- Jeżeli uczeń ma kuratora sądowego, zostaje on także poinformowany o zaistniałych okolicznościach.

C. Jeżeli zachowanie ucznia dotyczy nagrywania i fotografowania, naruszania prywatności i własności prywatnej, używania przemocy fizycznej i psychicznej, pomówień i oszczerstw, naruszania nietykalności osobistej nauczycieli lub pracowników szkoły:

- Wychowawca niezwłocznie powiadamia telefonicznie rodziców ucznia o zaistniałej sytuacji i wzywa ich do szkoły.
- Wzywana jest natychmiast policja lub straż miejska.
- Uczeń otrzymuje naganę dyrektora szkoły na piśmie za rażące naruszenie regulaminu szkoły i statutu.
- Uczeń ma obniżoną ocenę z zachowania co najmniej o jeden próg.
- Rodzice/prawni opiekunowie i uczeń podpisują ze szkołą kontrakt indywidualny, zawierający dalsze zasady współpracy stron.
- Sporządzona zostaje notatka służbowa z czynności szkoły i właściwych służb, podpisana także przez rodziców/opiekunów ucznia.
- Osoba poszkodowana zgłasza na policję wniosek o popełnieniu przestępstwa z powództwa cywilnego.
- Jeżeli uczeń ma kuratora sądowego, on także jest informowany o zaistniałych okolicznościach.
- Nauczyciel sporządza notatkę służbową.

Jeżeli zdarzenie powtarza się, szkoła występuje do sądu rodzinnego o zaostrenie środków do skierowania do ośrodka włącznie, a do kuratora oświaty kieruje wniosek o skreślenie z listy uczniów zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Uczniowi i jego rodzicom przysługuje prawo odwołania od wymierzonej kary w ciągu 14 dni od jej zaistnienia.

Odwołanie składać należy do dyrektora szkoły w formie pisemnej w sekretariacie szkoły. Dokument taki zostaje wpisany do dziennika pism przychodzących i otrzymuje nadany numer. Dyrektor szkoły rozpatruje odwołanie w ciągu 14 dni i powiadamia o tym rodziców.

VIII. Procedura w przypadku uzyskania informacji, że uczeń który, nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowanie świadczące o demoralizacji.

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca, wzywa do szkoły rodziców (opiekunów prawnych) ucznia i przekazuje im uzyskana informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Podczas rozmowy zrobiona jest notatka służbowa podpisana przez osoby uczestniczące podczas rozmowy.
5. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, szkoła pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).
6. Podobnie, szkoła powiadamia sąd lub policję, jeżeli wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie dla ucznia, spotkanie z pedagogiem, psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
7. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 & 2 kodeksu postępowania karnego, szkoła jako instytucja jest obowiązana niezwłocznie zawiadomić o tym prokuraturę lub policję.

IX. Procedura w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy, dyrektora, w-ce dyrektora.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie i zdrowie.

3. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/ opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/ opiekunowie odmawiają odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji – decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.

4. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.

5. Szkoła zawiadamia najbliższą jednostkę policji.

6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to szkoła ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.

7. Z każdego zaistniałego wydarzenia sporządza się notatkę służbową.

X. Procedura w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniu do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.

2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, który wzywa policję.

3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

XI. Procedura w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.

2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/ opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.

3. Dyrektor niezwłocznie powiadamia policję.

4. Z zaistniałego wydarzenia sporządza się notatkę służbową.

Uwaga:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – w Polsce karane jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających;

XII. Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

Nauczyciel:

1. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
2. Przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę.
3. Powiadomienie rodziców/opiekunów ucznia – sprawcy.
4. Dyrektor niezwłocznie powiadamia policję, w przypadku - rozboju, uszkodzenia ciała itp., lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
5. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).
6. Z zaistniałego wydarzenia sporządza się notatkę służbową.

XIII. Postępowanie nauczyciela w przypadku znalezienia na terenie szkoły innych niebezpiecznych materiałów (broni, materiałów wybuchowych, substancji chemicznych itp.)

Nauczyciel:

1. Uniemożliwia dostęp do znalezionych środków uczniom i innym osobom.
2. Powiadamia dyrektora szkoły.
3. Dyrektor podejmuje działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa przebywającym na terenie szkoły uczniom i innym osobom.
4. Dyrektor wzywa policję.
5. Podejmuje ewentualną decyzję o ewakuacji osób i mienia.
6. Z zaistniałego wydarzenia sporządza się notatkę służbową.

XIV. Postępowanie w przypadku braku współpracy z rodzicami ucznia sprawiającego problemy wychowawcze.

1. Wychowawca wzywa rodziców do szkoły na rozmowę(telefonicznie, sms, pisemnie przez dziennik i pocztę) , w celu wyjaśnienia sytuacji rodzinnej ucznia.

1. Pedagog szkolny wspomaga wychowawcę w nawiązywaniu współpracy z rodzicami.

2. W przypadku dalszego braku współpracy lub nie stawiania się rodziców do szkoły na pisemne wezwanie, wychowawca powiadamia dyrektora szkoły.

3. Jeśli napływają informacje o przejawach demoralizacji ucznia, dyrektor może powiadomić Sąd Rodzinny lub policję (jeśli nie ukończył 18 lat).

4. Wychowawca prowadzi stosowną dokumentację (notatki z rozmów, sms, maile)

XV. Procedura w przypadku palenia papierosów i e-papierosów na terenie szkoły

Nauczyciel/interweniujący:

1. Powiadamia o zaistniałej sytuacji wychowawcę klasy, a gdy zdarzenie powtarza się powiadamia pedagoga szkolnego, w dalszej kolejności dyrektora szkoły.

3. Przeprowadzenie rozmowy wstępnej z uczniem przez nauczyciela interweniującego, wychowawca po otrzymaniu informacji o zaistniałym zdarzeniu odnotowuje fakt w zeszycie uwag klasy.

4. Wychowawca klasy przekazuje rodzicom/opiekunom prawnym pisemną lub ustną informację na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia konsekwencji wynikających ze statutu szkoły.

5. Z zaistniałego wydarzenia sporządza się notatkę służbową.

XVI. Procedura postępowania nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego/ doświadczył przemocy.

1. Udzielenie pierwszej pomocy przedmedycznej, odpowiedzialni: nauczyciel interweniujący, przeszkolony pracownik.

2. Poinformowanie dyrektora, pedagoga i wychowawcy o zdarzeniu. W przypadku potrzeby, wezwanie Pogotowia Ratunkowego przez interweniującego.

3. Powiadomienie rodziców/opiekunów ucznia.

4. Wezwanie policji do szkoły przez interweniującego, gdy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia miejsca przestępstwa do ustalenia okoliczności zdarzenia.

7. Ustalenie okoliczności zdarzenia. Sporządzenie notatki służbowej przez interweniującego.

8. Przekazanie przez wychowawcę rodzicom (opiekunom) informacji na temat wyciągniętych konsekwencji wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego/inicjującego przemoc.

XVII. Procedura postępowania w przypadku nagłego zachorowania lub złego samopoczucia ucznia

1. W przypadku zgłoszenia przez ucznia lub zaobserwowania niepokojących objawów chorobowych bądź złego samopoczucia osoba interweniująca powinna zapewnić opiekę uczniowi:
  - udziela stosownej pomocy przedlekarskiej
  - wyznacza innego ucznia, który poinformuje pedagoga, dyrekcję lub sekretariat szkoły o stanie złego samopoczucia ucznia
2. Uczeń z dolegliwościami, objawami chorobowymi może opuścić teren szkoły wyłącznie pod opieką rodzica, opiekuna lub osoby pełnoletniej z rodziny.
3. W przypadku braku kontaktu z rodzicem i przy ustępujących dolegliwościach szkoła zapewnia uczniowi dalszą opiekę (odpoczynek w gabinecie higienistki, sekretariacie, sali lekcyjnej).
4. W przypadku nie ustępujących lub nasilających się dolegliwości szkoła (higienistka, nauczyciel lub pracownik administracji) informuje o tym fakcie rodzica lub opiekuna ucznia i wzywa pogotowie ratunkowe.
5. W przypadku braku kontaktu z rodzicem i nie ustępujących lub nasilających się dolegliwości szkoła (higienistka, nauczyciel lub pracownik administracji) wzywa pogotowie ratunkowe.
6. W przypadku braku kontaktu z rodzicem i wezwania pogotowia ratunkowego wyznaczony pracownik szkoły przejmuje opiekę nad uczniem (podczas transportu karetką do szpitala) do czasu przybycia rodzica do szpitala.
5. Z zaistniałego wydarzenia sporządza się notatkę służbową.

XVIII. Cyberprzemoc-przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych

1. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy.
Osobą zgłaszającą fakt może być poszkodowany uczeń, jego rodzic, inni uczniowie, świadkowie zdarzenia, nauczyciele.
Niezależnie od tego, kto zgłasza przypadek, procedura interwencyjna powinna obejmować:
  - a) udzielenia wsparcia ofierze przemocy;
  - b) zabezpieczenia dowodów i ustalenie okoliczności zdarzenia;
  - c) wyciągnięcia konsekwencji wobec sprawcy przemocy oraz praca nad zmianą postawy ucznia.
2. Ustalenie okoliczności zdarzenia.
  - a) Nauczyciel posiadający wiedzę o zajściu powiadamia wychowawcę klasy, który informuje o zajściu dyrektora i pedagoga szkolnego;
  - b) Dyrektor i pedagog szkolny, wspólnie z wychowawcą, dokonują analizy zdarzenia i planują dalsze postępowanie;
  - c) W procedurze interwencyjnej bierze udział nauczyciel informatyki, szczególnie na etapie zabezpieczenia dowodów i ustalenia tożsamości sprawcy;
  - d) W przypadku złamania prawa np. groźby karalne, propozycje seksualne, publikowanie nielegalnych treści itp. należy bezwzględnie skontaktować się z policją. Zgłoszenia dokonuje dyrektor szkoły.

3. Procedura reagowania wobec sprawcy przemocy

- a) Pedagog szkolny powinien przeprowadzić rozmowę z uczniem-sprawcą przemocy. Jeżeli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym osobno;
- b) Nie należy konfrontować sprawcy i ofiar cyberprzemocy;
- c) Należy powiadomić rodziców sprawcy i omówić z nim zachowanie ucznia;
- d) Jeśli rodzice sprawcy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zmienił dotychczasowego postępowania, dyrektor szkoły powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny, szczególnie jeśli istnieją inne przejawy demoralizacji ucznia.

4. Zastosowanie środków dyscyplinarnych wobec sprawcy przemocy.

Podejmując decyzję o udzieleniu kary należy wziąć pod uwagę:

- a) rozmiar i rangę szkody- czy materiał został upubliczniony w sposób pozwalający na dotarcie do niego wielu osobom, określa to rozmiar upokorzenia, jakiego doznała ofiara;
- b) czas trwania prześladowania- czy było to długotrwałe działanie, czy pojedynczy incydent;
- c) świadomość popełnionego czynu- czy działanie było zaplanowane, a sprawca był świadomy, że wyrządza krzywdę;
- d) motywację sprawcy- należy sprawdzić, czy działanie sprawcy nie jest działaniem odwetowym w odpowiedzi na uprzednio doznane prześladowanie;
- e) rodzaj rozpowszechnionego materiału.

5. Reagowanie wobec ofiar cyberprzemocy.

- a) udzielanie wsparcia psychicznego;
- b) udzielenie porady w celu kolejnych przypadków cyberprzemocy;
- c) po zakończeniu interwencji należy sprawdzić, czy wobec ucznia nie są stosowane dalsze działania odwetowe ze strony sprawcy.

6. Działania wobec świadków zgłaszających zdarzenie

- a) nie należy upubliczniać udziału świadków w sprawie;
- b) należy mieć na uwadze bezpieczeństwo świadka i nie narażać go na odwet ze strony sprawcy cyberprzemocy;
- c) niedopuszczalne jest konfrontowanie świadka ze sprawcą jako metody wyjaśnienia sprawy.

7. Sporządzanie dokumentacji z zajścia

- a) Notatkę o zajściu sporządza pedagog szkolny na podstawie rozmów ze sprawcą zajścia, poszkodowanym i ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Dokument powinien zawierać datę i miejsce rozmowy, personalia osób biorących w niej udział i opis ustalonego przebiegu zdarzeń.
- b) Jeżeli rozmowa przebiegała w obecności świadka np. wychowawcy, powinien on podpisać notatkę po jej sporządzeniu.
- c) Jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je również włączyć do dokumentacji.

XIX. Procedury postępowania w przypadku zagrożenia atakiem terrorystycznym

Postępowanie nauczycieli, pracowników, uczniów oraz innych osób znajdujących się na terenie szkoły:

1. Ogłoszenie alarmu bombowego oraz procedury postępowania w czasie zagrożenia bombowego:

- a) do czasu przybycia policji akcją kieruje w kolejności dyrektor szkoły /wicedyrektor ;
- b) na miejsce zagrożenia incydem bombowym dyrektor szkoły wzywa policję.

- c) po przybyciu policji na miejsce incydentu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją;
- d) należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów;
- e) przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby”, użytkownicy pomieszczeń służbowych powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie, pod kątem obecności przedmiotów nieznanego pochodzenia;
- f) pomieszczenie ogólnodostępne (korytarz, klatki schodowe, toalety) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu, sprawdzają i przeszukują osoby wyznaczone lub służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji;
- g) podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić administratora oraz osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo;
- h) Po ogłoszeniu ewakuacji, należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon;
- i) opuszczając pomieszczenia: zabierz swoje rzeczy osobiste (torebki, nesesery itp.);
- j) pozostaw drzwi otwarte na oścież;
- k) na miejscu zbiórki nauczyciel sprawdza stan obecności uczniów;
- l) identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne policji.

2. Zasady postępowania w sytuacji zakładniczej:

- a) gdy usłyszysz strzały – nie uciekaj, ale jeśli to możliwe spróbuj się schować za najbliższą osłoną;
- b) nie stawiaj oporu;
- c) bądź opanowany – myśl pozytywnie;
- d) nie odwracaj się tyłem do terrorystów;
- e) nie zwracaj na siebie uwagi terrorystów;
- f) nie dyskutuj z terrorystami odpowiadaj po dłuższym namyśle;
- g) nie wykonuj poleceń terrorystów w sposób gwałtowny;
- h) nie patrz terrorystom w oczy to może wzbudzić ich agresję;
- i) staraj się dyskretnie obserwować i zapamiętać jak najwięcej szczegółów.

3. Zasady postępowania w trakcie operacji antyterrorystycznej:

- a) staraj się zachować spokój;
- b) nie uciekaj z miejsca zdarzenia;
- c) nie wykonuj gwałtownych ruchów;
- d) połóż się na podłogę, spróbuj znaleźć najbliższą osłonę, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy;
- e) wykonuj polecenia funkcjonariuszy jednostki antyterrorystycznej;
- f) nie próbuj pomagać, nie atakuj terrorystów;
- g) nie pocieraj oczu w wypadku użycia granatów łzawiących;
- h) pamiętaj, że do czasu potwierdzenia twojej tożsamości możesz być traktowany jak potencjalny terrorysta.

4. Uwagi:

- a) Zawczasu pomyśl, którędy można się ewakuować w pośpiechu z budynku. Zapamiętaj, gdzie znajdują się klatki schodowe i wyjścia ewakuacyjne.
- b) Zwróć uwagę na ciężkie lub łatwo tłukące się przedmioty, które mogą być przesunięte, zrzucone lub zniszczone podczas wybuchu. Zapamiętaj elementy z najbliższego otoczenia.
- c) Należy również pamiętać o tym, aby nie przyjmować od obcych osób żadnych pakunków oraz nie pozostawiać bagażu bez opieki.

- d) Jeżeli jesteś osobą, która przyjęła zgłoszenie o podłożeniu ładunku wybuchowego lub ujawniła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, powinieneś ten fakt zgłosić służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo w danym miejscu, dyrektorowi szkoły. Informacji takiej nie należy przekazywać niepowołanym osobom, gdyż jej niekontrolowane rozpowszechnienie może doprowadzić do paniki i w konsekwencji utrudnić przeprowadzenie sprawnej ewakuacji osób z zagrożonego miejsca.
- e) Zawiadamiając policję należy podać następujące informacje: rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu (informacja telefoniczna, ujawniony podejrzany przedmiot), treść rozmowy z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego; numer telefonu, na który przekazano informację o zagrożeniu oraz dokładny czas jej przyjęcia, adres, numer telefonu i nazwisko osoby zgłaszającej, opis miejsca i wygląd ujawnionego przedmiotu.
- f) Wskazane jest uzyskanie od policji potwierdzenia przyjętego zgłoszenia.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2016 r. poz. 1654 oraz z 2017 r. poz. 773 ze zmianami).
2. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 ze zmianami).
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r. poz. 783 i 1458 ze zmianami).
4. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, 1954, 1985 i 2169 oraz z 2017 r. poz. 60, 949 i 1292 ze zmianami).
5. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949 ze zmianami)
6. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017 r. poz. 882 ze zmianami).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 532 oraz z 2017 r. poz. 1643 ze zmianami).
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. poz. 882).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017r. W sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. W sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.
11. Kodeks postępowania karnego – art.304
12. Kodeks karny- art 162
13. Kodeks postępowania cywilnego -art 572

SPIS TREŚCI

I. Postępowanie w przypadku zachowania uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (wulgarne zachowanie ucznia w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacery po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela)

II. Postępowanie w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły (obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, przyczepianie karteczek, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły).

III. Postępowanie w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego i cudzej własności.

IV. Procedury powiadamiania rodziców lub prawnych opiekunów ucznia o trudnych sytuacjach wychowawczych.

V. Procedury postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów.

VI. Postępowanie w sytuacji posiadania przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły.

VII. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia naruszenia godności nauczyciela lub innego pracownika szkoły przez ucznia

VIII. Procedura w przypadku uzyskania informacji, że uczeń który, nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowanie świadczące o demoralizacji, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

IX. Procedura w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków

X. Procedura w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk

XI. Procedura w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk

XII. Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa

XIII. Postępowanie nauczyciela w przypadku znalezienia na terenie szkoły innych niebezpiecznych materiałów (broni, materiałów wybuchowych, substancji chemicznych itp.)

XIV Postępowanie w przypadku braku współpracy z rodzicami ucznia sprawiającego problemy wychowawcze.

XV. Procedura w przypadku palenia papierosów i e-papierosów na terenie szkoły .

XVI. Procedura postępowania nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego/ doświadczył przemocy.

XVII. Procedura postępowania w przypadku nagłego zachorowania lub złego samopoczucia ucznia

XVIII. Cyberprzemoc-przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych

XIX. Procedury postępowania w przypadku zagrożenia atakiem terrorystycznym